

آبونه بدلی

برسنه لك التي ايدى نسمهسى پوسته  
اجرتيله برار بروجيه پيشين ۲۵  
غروش، استانبول ايچون اداره غلـ  
نهدن آلتوق اوزره ۲۰ غروشدر.

نسخهسى ۲۰ پاره در

# مَجَلَّة

اداره خانه سى

باب عالي چاده سنده قصبار كتيخانه.  
سيدر. رساله به متعلقه كافه مشهور  
ليت وخصوصات ايچون ( قصبار  
كتيخانه سنه ) هراجمت اولونور .

نسخهسى ۲۰ پاره در

طوغار مهر ترقى عرش اعلاى معارفند  
اودر نزهتسراى كاشانى ايلين روشن

## پنجشنبه كونلرى نشر اولونور فنى و ادبى رساله

محررى : ابن رفعت ساع

قونفرانسلر حقننده به بالناسبه معلومات و پرورش  
وحتى « افلاس علوم » . دائر و پرديكى حكم ايله ده  
اوروپا مطبوعاتجه بك بيوك مناقشانه سبب اولدينى  
سويلمش ايدى . بو افلاس علوم حقننده كى ادعاسى  
حقيقه بك بيوك كورلتى به سبب اولمش و بك  
چوق جهندن مناقشانه اشتراك ايدليكى كى حتى  
دهاء زمانه دن مبدع و يادها ايسى محيى كيميا اولان  
موسيو برتلو كى بر فاضل بى مدانى بيله مباحثه  
مداخله مجبوريتى حس اينكله revue de pari  
اسمنده كى رساله موقوته ايله « فن و اخلاق »  
سرنامه لى بر بند نشر ايدرك علومى بروتيره قارشى  
مداغه ايلمش ايدى . بروتيره رك او واوندن  
سكره كى قونفرانسلرى ايديلن اعتراضاتله برابر  
ايرى ايرى رسائل شكلنده نشر ايدلمش اولدينى  
ايچون المزه كچنلرى بزده او قوم مشدق . بروتى بر  
حقيقه متين فكرلى، دكرلى سوز سويلر بر آدمدر .  
بوزات عالم دكلدر ، فرانسرلرك erndit ديدكلرى  
ذواندندر . بو قبل ذوات هر علمه ، هر قنه دائر  
برجوق شيلر او قوم مشدرلر ؛ هانكى طاش قالد براسه

مندرجات :

مصاحبه ، ( مصطفى خيرالله بك ) بو شعرى و پرده اكا  
يادكار حالنده ، ( اسماعيل صفا بك افندى ) افعال ،  
غزل ، مخمس ، نظم ، ( عثمان فاضل بك افندى ) نظم ، ( احمد  
رفيق ) بحر طويلدن بر قطعه ، ( م . واجد بك ) غزل ،  
قطعه ، غزل ، ( محي الدين بك ) حسان ، ( ابن رفعت  
ساع ) جال و جالدين ، ( عثمان رحى بك افندى ) قادين  
مكتوبلرى ، ( سامح ) سؤالر ، ( نامق ووهى بك )  
رواح الصباح ، ( محي زاده و صاف بك افندى ) رومان ،  
( محمد جلال بك ) .

## اوبيات

مصاحبه

اقدامك پارس مخبرى طرفدن اقدام جريده سى  
ايله نشر اولونان مقالات مفيدة قارئلر مزك ، نظر  
مطالعه لرلندن كچمش اولمليدر . محرر مقتدر او مفيد  
مقاله لرى ايله اوروپا عالم ادبياتك كافه وقايغه  
قارئين عثانيه يي خبردار ايتديكى گي « رووودودو  
مونده غزته سى مدير و سر محررى آقاده ميا اعضاستندن  
موسيو فرديساند بروتى رلك اخيرا و برمكه اولدينى

نرمه بترسه فن ده اوراده ايشدن ال چكر . ماورای  
طبیعتدن بحث اچانجه فن صوصار ؛ بو عجزینه  
دلالت ایتمز ؛ وظیفه سندن خارج اولدینی ایچون  
اختیار سکوت ایدر . تجربات قیه نك نتیجه سی  
بعضاً مسائل متافزیه یه منجر اوله بیلیر ، فن بونی  
نتیجه سی صفره منجر اولمش حسابات کبی تلقی  
ایدر ایلرینه کیتمز . چونکه صفرک قیمتی یوقدر .  
حالبوکه منطق ، کلام اربابی صفره ، یوقلغه اهمیت  
ویرر آنک اوزرینه بنای افکار ایدرک ایریشه جکی  
نتیجه یی کشف ایدلمش بر حقیقت عدایدر بونک  
ایچوندرکه متافزیک اساسسز بر فندر . غایه سی  
خولیدار اوهامدر .

مع مافیه بروتی ریک سوزلری دوزکون ،  
مطالعاتی اکلنجه یلی ، انکیچون اساس فکری فن  
آدماری زنده مقبول اولماسه بیله یوقفرانسلی  
دیکله نیور .

کچلرده کورمه نکه دائر بر قوفقرانس ویرمش ؛  
اقدام مخابری خبر ویردی . دها رساله شکنده  
طبیع ایدیلوب کوندردیکی ایچون بز هنوز  
اوقویه مدق . اندن اول ایده آلیم مذهبک یواش  
یواش اوروپاده یکیدن اعتبار قارائمه باشلادیغه  
دائر بر قوفقرانس ویرمشدی ، بوکون بوراده  
انی خلاصه ایده حکمز .

بوندن یکریمی اوتوز سنه اول فلسفه ده  
پوزیتیویزم ، صنایع وادیاتده ره آلیم وایده آلیم  
ناملری تحتیده بر مذهب توردمش وبونلرک اساس  
فکرلری ساییلوب طاریلامایان ، حواس ایله ادراک  
ایدیلمین ، تجربه تحتیه آلینه مایان شیلرک هپ  
فرضیات و خولیدان عبارت بولمش اولدینی حالده  
شو صوک ، نه لرده کیتدکجه کورلشهرک انک یرینه

آلتمدن چیقارلر ، نه صورلسه بر جواب بولوب  
ویرلر ؛ فقط هیچ بر شیک غوامضنه قدر انفاذ  
فکر ایده مه مشلردر . بونلر مفکرملرینی دائم  
قولالانورلر ، فقط بو فعالیتک ثمره سی صرف کندی  
جصیصه تجسسارینی شیرن مذاق ایدر ، بشریه  
مفید اولماز . حالبوکه savant دین عالملر بویله  
دکدر . مثلاً موسیو برتلو علمدر ، کیمیا کردر ؛  
کیما نك کافک کشیده سندن الفک بالاسنه قدر  
نه سی وارسه هپنی بیلیر ؛ معلوماتی صنایع  
بشریه یه تطبیق ایدر ، منفعت عمومیه یه بویوک  
بویوک یاردملری اولور . کیمیدان ایلرینه قارشماز ،  
احتمال هیچ تاریخ اوقوما مشدر ؛ بلکه اون دردنجی  
لوی نك قاچنجی عصر رجاندن اولدینی بیلیمز .  
ایشته بروتی بر بومطالعات وسیعه سنه کوره نهرک  
و کبب اشهار ایلمک هوسنه دوشهرک فن افلاس  
ایتمدی دیه اورته یه آتیلدی . منطقه موافق ،  
عقله یاقین اولق اوزره درمیان ایتدیکی اخطار  
ایله بیک معارضه ، بر اوقدر مبدافعه قارش  
سوزنده اصرار ایتدی .

بروتی بر اساساً حقسزدر . برتلونک دیدیکی  
کبی فن افلاس ایتدی وایده مز . بروتی بر بز زردن  
کلدک ؛ نرمه کیدیورز ؛ بز کیمز ؛ نیچون طوغدق ؛  
نیچون اولیورز ؛ اولنجه عدمه سی آتیلیورز ؛ یوقسه  
روحز لایعتمیدر ؛ سؤالرینه فنک جواب  
ویره مدیکنی اورته یه آتهرق افلاسنه حکم ایدیور .  
حالبوکه فن بومسئله لری حل ایتکی تعهد ایتمه مشدرکه  
عهدنی طو تمانی دیه افلاسنه حکم اولنسون . بونلر  
حواسمه معروض افکار دکدرکه فن انلرله اشتغال  
ایتمین ؛ بومتافزیک مسئله میدر . فن مداخله ایتمز .  
فنک موضوعی حادثات طبیعیهر ؛ حادثات طبیعیه

برابر علوم حیاتیہی احیاء اتمشدہ . فقط ہو  
موفقیتلرینہ کمال صبر ایلہ جمع ایتدکاری مالانہاہ  
مشاہدات ، ریاضیات درجاندہ قطعی تجار بلرندن  
زیادہ فرضیاتلرندہ کی وسعتدر ؛ دارون ، پاستور ؛  
قلود برتار بودرجہ فرضیاتہ انہماک اتمشدرہ طبیعی  
حادثاتی غیر کافی کوردکاری ایچوندہر . اگر فکر دن  
فن مستغنی ایسہ او حالہہ قیزیولوزیت مفکرہنک  
عضوی دماغ اولہہ سندن مفکرہی مادہ بہ مختص  
برملکہ اولدیفنی استنتاج اتمسون ؛ کیمیا کر  
مطرحہ سندنہ مادہ غیر عضوہ دن غیر برشی  
بولماقلہ حیاتک قوای حکمیہ و کیمیویہنک بر تکائف  
مخصوصندن عبارت اولدیفنہ حکم ایلمسون ! ...  
موسیو فردیناند برونی ریک سوزلری کسکینجہ  
دکلی ؟ قونفرانسک ان جان آلبر نقطہلری اولق  
اوزرہ شو قدرنی نقل ایلہ اکتفایہ مجبورر .  
یوقہ مصاحبہ من مینی مینی معارفزہ صیفمیہ جق  
درجہدہ اوزار .

مصطفیٰ خیراندہ

شاعر شہیر مادر زاد اسماعیل صفا بک افندی  
برادر مزک آنارلطیفہ شاعر لر خرمدر :

بو شعری ویردم آکا یادکار حالندہ

۱

براقا بویاہنی انتظار حالندہ ؛

یتیش ، غریبگی گور احتضار حالندہ ؛

نیچون خزانه دوشن برہزار حالندہ

کدرلہ محو اولہیم آوزار حالندہ ؟

گلم ، کورون بکا بر نوہار حالندہ !

ایدہ آیزم ، مسلکک قائم اولمقدہ بولندیفنی در میان  
ایتدکن سکرہ موضوع بحث ایتدیکی ایدہ آیزم  
مذہبنی دہ شویلہ تعریف ایدیور :

« ایدہ آیزم تسمیہ ایتدیکم مسلک اربابی  
حادثات و وقایع تاریخیہ و طبیعیہنک قطعیت  
و مطلقیتلرینی هیچ بروجلہ انکار ایتدیوب فقط  
بو حادثات و وقایع سادہ کندی ایشیقہلریلہ  
پارلدا یایہ جقلری ، یالکیز باشلرینہ هیچ بر معنای  
تامہ دلالت ایدہ میہ جکلری ، بالعکس کندیلرندن  
دہامقدم ، دہاعالی باشقہ بر شیندہ محتاج بولندقلری  
قبول ایدرلر . ایدہ آیزم اربابی حادثانہ ، تجارہ  
وقوفدن عبارت اولان علم ملکات مفکرہنک  
یکانہ حصیصہ سی و یاہم خصائصی اولدیفنی ادعا  
ایلرلر . حواسمزیک اعجاز کارانہ بر آلت ادراک  
اولمقلہ برابر استطاعتلری محدود اولوب دنیادہ  
حواسمزیک ایشیقہیلدیکی شیلردن دہا فضلہ شیلردہ  
بولندیفنی فکرندہ درلر . والحاصل ایدہ آیزم  
وقایع تاریخیہ و مناسطر طبیعتک جریان ایتکدہ  
اولدیفنی سخنہ آردندہ بر سبب غیر مرئی اولدیفنہ  
برمیلاعلک کیزلی بولندیفنہ اعتقاد ایتکدر . »

بو مذہبک بر اون سنہ دن بریدر سادہ علومدہ  
دکل صنایع و ادبیات وحی سیاسیاندہ بیلہ ترقی  
ایتکدہ اولدیفنی اثباتہ کیریشہرک و فیزیولوجی  
شہیر قلود برنارک : « افکار و فرضیات استعمالندن  
فراغت ایتہملیدر ... بالعکس مخیلہنی سربست  
براقیدر ؛ بالجلہ محاکمہ و ابداعک اساسی فکردر ،  
ہر تشبث اکا منجر اولور . سوزلری ایلہدہ استشہاد  
ایدرک دیورکہ :

« ایشتبہ بو سوزلرک بویوک برعالمک سوزلریدر .  
قلود برنار شو بولندیفنہ عصر دہ دارون و پاستورلہ